

Hong Kong s'acosta a

A la plaça de Tiananmen, hi ha un rellotge que compta el temps que falta per arribar al primer de juliol d'enguany. Falten uns cent dies perquè la Xina es faci càrrec de l'administració de Hong Kong. Probablement aquest serà el fet principal de la vida xinesa pel 1997.

La colònia de l'Imperi, paradigma de les noves economies emergents al Pacífic, gaudeix d'un producte interior brut de quasi 600 mil milions de dòlars, amb una taxa de creixement del 5% anual. El 1990, l'Assemblea Nacional Popular Xinesa va adoptar la Llei Bàsica, una mena de constitució de butxaca per la qual es regirà el Hong Kong post-colonial. La Llei precisa que la futura "regió administrativa especial" conservarà, durant cinquanta anys, la moneda pròpia, uns pressupostos autònoms, les reserves financeres, l'actual sistema administratiu i el judicial. A ningú no se li escapa, però, que integrar aquests 6,4 milions d'habitants en la complexa i dinàmica realitat de la República Popular de Xina serà un procés gens senzill i carregat de conseqüències, d'immediat per a l'ex-colònia però, molt aviat, també per a la Xina del segle XXI.

Una identitat sense definir.

Lluny dels tòpics estesos a l'occident, no són els transistors, ni els gratacels, ni els telèfons portàtils els signes d'identitat de la societat de Hong Kong. Una interacció constant, i molt accelerada els darrers vint anys, entre la cultura tradicional xinesa i la modernitat és l'ambient on es mou la consciència del ciutadà de la colònia. Molts cops, la presència de les tradicions i, fins i tot, de la religió és més forta i articulada amb la praxi capitalista de fi de segle que al continent, on les successives onades de "reeducació", reforma i contrareforma, han anorreat la identitat col·lectiva. A tot el continent només hi ha un indret com-

parable amb Hong Kong pel tipus d'estructuració social i nivell de vida: Xangai i els "nous territoris" que l'envolten. Una àrea immersa en un procés de transformació vertiginosa, que tot just té una dècada d'existència i, òbviament, és molt lluny de generar una consciència, una ideologia social i ciutadana, que ocupi el lloc de les tradicions que han saltat fetes miques.

Avui, Xangai és la capital d'una

Les eleccions realitzades a Hong Kong mostren la tendència democratitzadora de la ciutadania, lluny del règim de Pequín.

nova Xina, encara per fer. Els trets d'aquesta societat emergent són encara difícils d'endevinar enmig del que avui domina: l'individualisme ferotge, l'afany embogit per l'enriquiment ràpid, el consumisme compulsiu. En aquest sentit, Hong Kong representa un estadi molt més avançat i madur en dos aspectes: 1) La gent ja ha fet, com a mínim, una primera digestió del capitalisme en estat químicament pur, cada dia són més els ciutadans que es queixen de la pressió constant productivitat-consum, que elimina l'autonomia personal i se suma a la manca d'espai físic

per a l'oci i la intimitat. 2) Respecte a la Xina continental, Hong Kong és un baló d'oxigen, a l'estil del Perpinyà del franquisme. Un lloc on –sovint amb pseudònim– es pot publicar, exposar, entrenar i, en definitiva, es pot parlar sense embuts de tot allò que és tabú per al règim de Pequín. Cal recordar que, el 1989, després de la carnisseria de Tiananmen, un milió de persones es va manifestar a Hong Kong en solidaritat amb els estudiants i en favor d'una liberalització que mai no ha arribat.

Democràcia? A l'aparador.

Al front de la colònia, el únic poder, colonial, antidemocràtic i personalitzat: el governador, nomenat per sa Graciosa Majestat. Durant tota la història de colònia ha estat un càrrec per a diplomàtics conservadors, que així rebien el premi als serveis prestats, amb una feina sense gaires maldecaps i molts "valors afegits". Fins que, després de l'acord de 1984, que establia els terminis de la devolució de la colònia a la sobirania de Pequín, va ser nomenat governador –el darrer, pel que es veu– Christopher Patten, que havia estat president del partit conservador.

Aparentment, Patten i el govern de Pequín es porten a matar. Després d'un segle i mig de domini colonial i autocràtic, el darrer governador britànic de la colònia s'ha erigit en capdavanter d'un procés democratitzador que, si bé és molt limitat, apareix com un revulsiu i aixeca ampolles entre la burocràcia de la Ciutat Prohibida. La primera "provocació democràtica" va tenir lloc al setembre de

l' hora de Tiananmen

1991, quan es van escollir, per sufragi universal directe, 18 escons del Consell Legislatiu –LEGCO–, de 60! Amb prou feines, el 50% de l'electorat potencial s'havia inscrit al cens electoral i, d'aquest 50%, a l'hora de votar, ho va fer menys del 40%. La rebequeria de Pequín, però, va ser sonada. El segon acte de la funció de Patten es va produir al setembre de 1995, quan es van celebrar eleccions per renovar tots els escons del LEGCO.

La reacció de l'equip de Jiang Zemin ha recorregut diverses etapes: primer, va ser l'avís que, el 1997, s'anul·larien les atribucions del LEGCO; després, el nomenament d'un comitè preparatori, de 150 membres, el gener de 1996, que seria l'encarregat de nomenar "digitalment" els 400 membres d'una assemblea provisional, que substituirà el LEGCO a partir de l'1 de juliol i ratificarà el primer ministre, designació que, ja se sap, caurà en el ric armador, amic del Partit Comunista Xinès, Tung Chee-Hwa. Christopher Patten va qualificar de "repugnant"

la primera resolució de l'assemblea provisional a l :

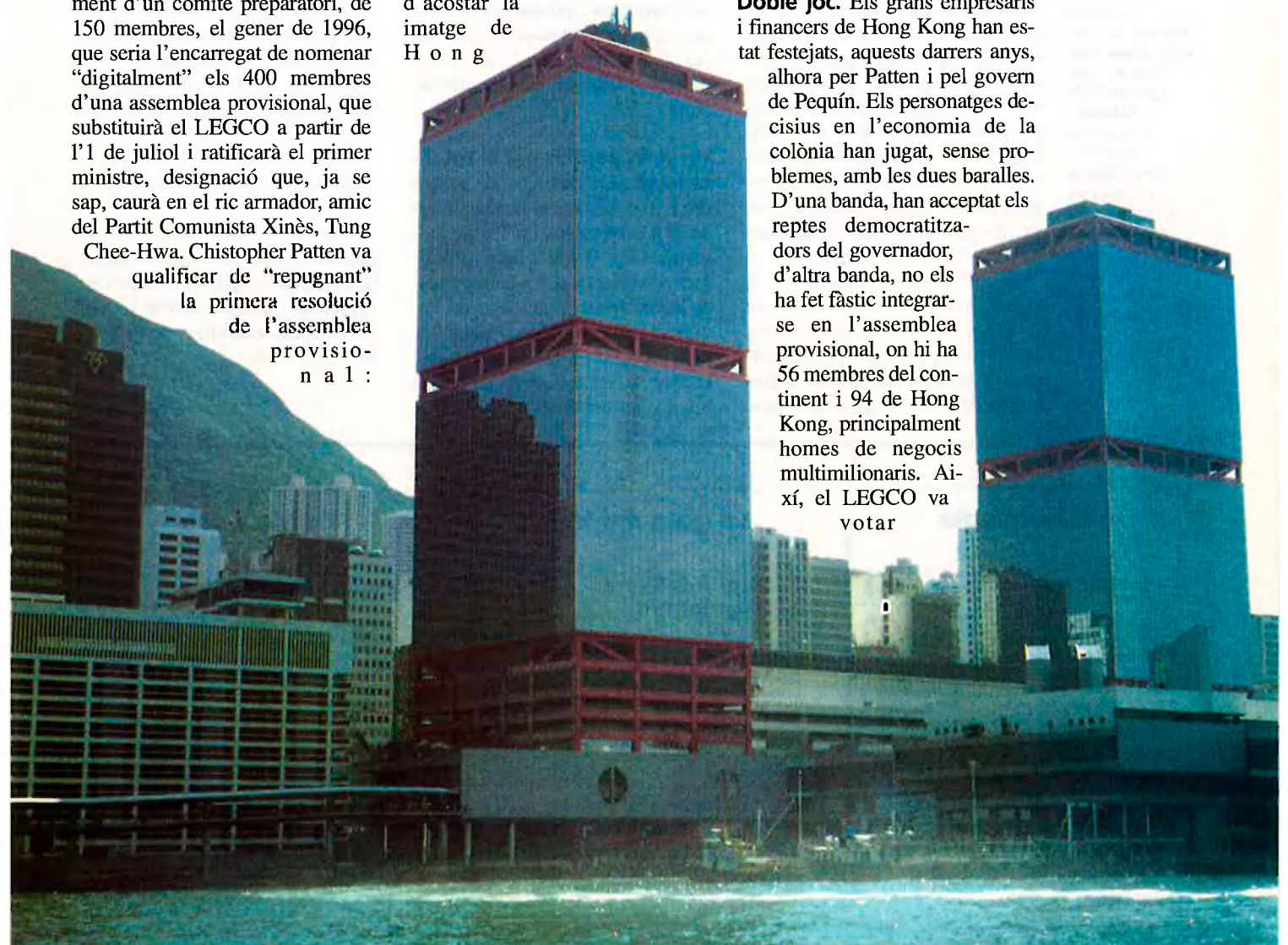
ARXIU / EFE

Hong Kong és un baló d'oxigen respecte a Pequín on es pot parlar sense embuts de tot allò que és tabú per al règim xinès. L'actual colònia britànica pot acabar sent el gran 'agent infecciós' de la Xina del segle XXI. (Foto de baix: Arxiu / Efe)

abolir, el mateix 1 de juliol, les 25 lleis que ha propiciat l'actual governador de la colònia per tal d'acostar la imatge de Hong Kong

Kong als canons de la democràcia parlamentària.

Doble joc. Els grans empresaris i financers de Hong Kong han estat festejats, aquests darrers anys, alhora per Patten i pel govern de Pequín. Els personatges decisius en l'economia de la colònia han jugat, sense problemes, amb les dues baralles. D'una banda, han acceptat els reptes democratitzadors del governador, d'altra banda, no els ha fet fàstic integrar-se en l'assemblea provisional, on hi ha 56 membres del continent i 94 de Hong Kong, principalment homes de negocis multimilionaris. Així, el LEGCO va votar

Els grans empresaris i financers de Hong Kong han estat festejats aquest darrers anys alhora per Pequín i pel governador britànic. D'aquesta manera, controlen el procés i es carreguen de raons polítiques per negociar amb el règim de Zeming.

lliurement la seva autodissolució, el dia 1 de juliol, per deixar el poder en mans del comitè preparatori i de l'assemblea provisional. No en va tretze membres del LEGCO ho són alhora del comitè preparatori. La República Popular de Xina és el primer client de la colònia, amb el 33,4% del total de les exportacions, i s'hi han d'afegir els intercanvis comercials amb Taiwan –conjunturalment aturats després de la crisi a l'estret de Formosa– que passen tots per la intermediació de Hong Kong.

En resum, als notables de la colònia no els va gens malament fer el joc a la precipitada reforma democràtica del governador Patten. D'aquesta manera controlen el procés i es carreguen de raons

polítiques per negociar amb Pequín el dia de demà. D'altra banda, no s'enganyen sobre la naturalesa del futur poder real i s'arreglaren, disciplinadament, al si del comitè preparatori, presidit per Quian Quichen, vice-president de la República Popular de Xina.

Un virus perillós per al totalitarisme. Els esforços de Patten per rentar la cara al colonialisme de la Commonwealth i a la monarquia de Buckingham difícilment canviaran el futur immediat de la colònia ni els criteris de Pequín al respecte. L'ambaixada xinesa ha vist, en els darrers anys, créixer la seva nòmina amb una munió de funcionaris que no ama-

guen el seu currículum policíac ni la feina de "pre-rentat" que han anat a fer. El febrer de 1995, Pequín va sol·licitar l'accés als expedients personals dels actuals funcionaris de la colònia, iniciativa que dóna una idea del grau d'autonomia que pensen dispensar a la nova "regió administrativa especial". Tanmateix, s'han fet consultes electorals i els resultats ens mostren com pensa la ciutadania de Hong Kong, almenys les classes mitjanes, que són les que hi han participat més activament.

Tant el 1991 com el 1995, els gran derrotats van ser, per partida doble, els candidats vinculats al Partit Comunista Xinès i els de l'Aliança Liberal Democràtica –ALD–, vinculada al poder financer i als conservadors amics d'Anglaterra. El vencedor, amb el 42% dels vots, el Partit Democràtic de Martin Lee, amb el lema "lluïteu per la democràcia i la protecció del sistema de vida".

La pilota és a la teulada. Quina serà la tendència dominant a l'inici del segle XXI? La història de la humanitat ens mostra que, després de treure el ventre de pena, la nostra espècie s'entesta a complicar-se la vida amb la democràcia política, la justícia social i altres idees, que sempre seran modernes. Si aquesta tendència es confirma, Hong Kong ho passarà malament al principi, però pot acabar sent el gran "agent infeccios" de la Xina del segle XXI.

Pau Pons

Dialectologia

Joaquim Viaplana

Aquest llibre ha estat concebut com un curs de dialectologia general. Pensat per a estudiants de dialectologia i per a tots aquells que volen familiaritzar-se amb la varietat dialectal de les llengües, pot ser útil també a tots els professionals del ram.

Universitat de València
"Biblioteca Lingüística Catalana", 21

La gola del llop

Josep-Lluís Sirera Ferran Torrent

Pere Coll és, potser el detectiu valencià més intrèpid. Fuma Rosil, beu Mascaró, mai no té un duro i el seu gran problema, tret dels diners, és que té una gràcia especial per a ficar-se en els embolics més perillosos.

Edicions del Bullent
"Miratges", 7

Doble o res

Manuel de Pedrolo

La història d'un amor apassionat i un argument policíac en una novel·la inèdita de Manuel de Pedrolo oculta durant 44 anys als arxius de la censura de l'època franquista.

Edicions 62
"El Balanci", 298